

Het effect van driemaands-middeling van de rente op de dekkingsgraad

Schommelingen in de dekkingsgraad

4

Eerder heeft u in Generaties kunnen lezen dat renteontwikkelingen een belangrijke invloed hebben op de hoogte van de dekkingsgraad. In het artikel 'Lange weg naar herstel' van december 2012 hebben wij u informatie gegeven over de nieuwe rekenrente die vastgesteld is door de overheid. De overheid heeft daarbij aangegeven dat deze nieuwe rekenrente ervoor zorgt dat de berekening van de hoogte van de pensioenverplichtingen minder gevoelig wordt voor renteschommelingen. Hoe komt het dan dat de dekkingsgraad in 2013 nog zo schommelt tussen de 102% en 108%? Generaties gaat uitgebreid in op het onderwerp 'rente'.

Dekkingsgraad: graadmeter voor financiële gezondheid

- De dekkingsgraad geeft weer hoe het gesteld is met de financiële gezondheid van een pensioenfonds. Eind augustus was de dekkingsgraad van Philips Pensioenfonds 104%.
- In de wet is voorgeschreven hoe hoog de dekkingsgraad van een pensioenfonds minimaal moet zijn. De dekkingsgraad van Philips Pensioenfonds lag in de afgelopen periode een aantal keer onder de wettelijk vereiste niveaus. Daarom heeft het Fonds een herstelplan om ervoor te zorgen dat de financiële situatie weer op orde komt.
- Elke maand publiceert Philips Pensioenfonds de actuele dekkingsgraad in een grafiek op de website. Ga daarvoor naar www.philipspensioenfonds.nl/financielepositie

Berekening van de dekkingsgraad

Om de dekkingsgraad te berekenen, moet de hoogte van het pensioenvermogen en de waarde van de pensioenverplichtingen worden bepaald. Een korte uitleg van deze begrippen en de rol van rente hierbij:

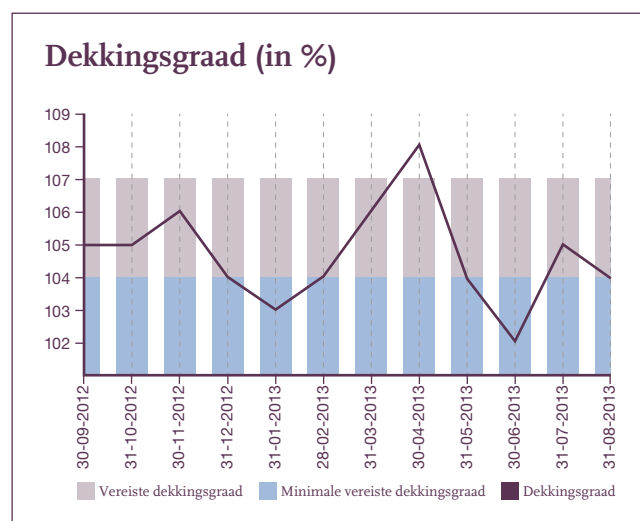
- Het **'pensioenvermogen'** geeft de waarde aan van de bezittingen van Philips Pensioenfonds. Hiermee moeten de pensioenen van al onze deelnemers betaald kunnen worden, nu en in de toekomst. De hoogte van het pensioenvermogen wordt hoofdzakelijk aan de hand van de actuele waarde van de beleggingen vastgesteld. Deze beleggingen bestaan voor ruim 65% uit staatsobligaties, waardoor ze gevoelig zijn voor actuele renteontwikkelingen.
- De **'pensioenverplichtingen'** geven weer welk bedrag het Pensioenfonds in huis moet hebben om in de toekomst voldoende vermogen te hebben om alle pensioenuitkeringen te kunnen uitbetalen. Om de waarde van de pensioenverplichtingen te bepalen, moet een aantal inschattingen gedaan worden. Allereerst moet een inschatting gemaakt worden van de hoogte van de toekomstig uit te keren pensioenen. Hierbij is de levensverwachting zeer belangrijk. Daarnaast moet de waarde van al deze uitkeringen worden bepaald. Hiervoor moet Philips Pensioenfonds een wettelijk voorgeschreven rekenrente gebruiken. Deze rekenrente wordt maandelijks vastgesteld door De Nederlandsche Bank (DNB). Veranderingen in deze rente leiden tot een verandering in de pensioenverplichtingen.

Schommeling van de dekkingsgraad

Het beleid van het Fonds is onder meer gericht op een stabiele ontwikkeling van de dekkingsgraad. Toch zien we in de afgelopen periode dat de dekkingsgraad sterk in niveau schommelt.

Deze schommeling heeft een aantal oorzaken:

- Op de eerste plaats wordt voor de berekening van de pensioenverplichtingen een andere rente gebruikt dan de rente die invloed heeft op de waardeontwikkeling van de beleggingen van het Fonds. De hoogte van het pensioenvermogen wordt met name beïnvloed door de rentecurve voor euro staatsobligaties. Voor het berekenen van de pensioenverplichtingen wordt uitgegaan van de wettelijk voorgeschreven Ultimate Forward Rate (UFR). Deze UFR is gebaseerd op beleggingen in swaps. De invloed van deze verschillende rentes is groot.
- Op de tweede plaats zien we dat de rente waarmee de pensioenverplichtingen worden berekend een gemiddelde rente is, terwijl de ontwikkeling van de waarde van het pensioenvermogen afhankelijk is van de meest recente koers van de rente (dus geen gemiddelde). Op deze oorzaak gaan we hier dieper in.

Pensioenverplichtingen op basis van driemaands-middeling

De rekenrente waarmee de pensioenverplichtingen worden berekend, is wettelijk voorgeschreven. De Nederlandsche Bank publiceert deze rente. Sinds eind 2011 wordt een andere berekeningsmethodiek gehanteerd voor de vaststelling van de rekenrente. Het Fonds moet sinds die datum uitgaan van een rekenrente die is gebaseerd op een driemaands-gemiddelde. Dit houdt in dat de rekenrente bepaald wordt over een gemiddelde van drie maanden. Om u een voorbeeld te geven: voor het bepalen van de pensioenverplichtingen per eind augustus wordt een gemiddelde van de rekenrente over de maanden juni, juli en augustus gebruikt. Stel dat de rente in augustus sterk gedaald is, dan heeft deze sterke daling door het hanteren van een driemaands-gemiddelde minder invloed dan wanneer alleen de rentestand van eind augustus (1 dags) zou worden gebruikt.

Pensioenvermogen op basis van rente-dagkoersen

Zoals gezegd geeft het pensioenvermogen de waarde aan van de bezittingen van Philips Pensioenfonds. De hoogte van het pensioenvermogen wordt hoofdzakelijk aan de hand van de actuele waarde van beleggingen vastgesteld. Voor staatsobligaties, waar het Fonds voor een aanzienlijk deel in belegt, wordt de waarde bepaald op basis van de meest recente koers van de rente. Renteontwikkelingen hebben hierdoor directe invloed op het pensioenvermogen van het Fonds. Dat in tegenstelling tot de meer gedempte invloed op de pensioenverplichtingen, omdat daar wordt uitgegaan van een driemaands-gemiddelde.

Een voorbeeld: de daling van de dekkingsgraad van 108% naar 104%

Dit voorjaar zagen we de dekkingsgraad in één maand dalen van 108% (eind april) naar 104% (eind mei). Deze daling is voor een belangrijk deel toe te schrijven aan de verschillende rentes die gebruikt worden voor de vaststelling van het pensioenvermogen en voor de berekening van de pensioenverplichtingen.

In mei 2013 is de rente gestegen. Dit heeft directe invloed gehad op de waarde van het pensioenvermogen, die wordt vastgesteld op basis van de actuele dagrente. Door de rentestijging van 0,21% is het pensioenvermogen in mei gedaald. Voor de berekening van de pensioenverplichtingen is de driemaands-middeling toegepast, zoals wettelijk is voorgeschreven. Door deze driemaands-middeling was hier sprake van een rentedaling van 0,05%.

De pensioenverplichtingen namen daardoor toe. Kortom: het vermogen van het Fonds is minder geworden. Terwijl de pensioenverplichtingen, die uit het vermogen gefinancierd moeten worden, zijn gestegen. Dat heeft geleid tot een verslechtering van de financiële positie.

Overigens kan de driemaands-middeling er ook voor zorgen dat er juist een positief effect is op de dekkingsgraad, zoals in april 2013. Daardoor blijft de dekkingsgraad schommelen.

Nabije toekomst: nieuwe regelgeving

Het feit dat de pensioenverplichtingen en het pensioenvermogen met een verschillende rente berekend worden, is een belangrijke reden voor de schommelingen in de dekkingsgraad in de laatste maanden. De overheid komt binnenkort met nieuwe financiële spelregels voor pensioenfondsen, het zogenoemde nieuwe financieel toetsingskader. Hierin worden ook maatregelen opgenomen die dit ongewenste rente-effect moeten voorkomen. Tot die tijd kunnen van maand tot maand schommelingen in de dekkingsgraad blijven voorkomen. ■

Wilt u meer weten over de actuele financiële situatie van het Fonds?

Kijk dan op het informatieplein 'Financiële positie': www.philipspensioenfonds.nl/financielepositie

Ontwikkeling dekkingsgraad april 2013 (108%) naar mei 2013 (104%)

Pensioenvermogen:

De totale waarde van de bezittingen van het Fonds.
Matchingbeleid op basis van rente op staatsobligaties

Rente: 1-dags marktrente

Ontwikkeling rente: stijging met 0,21%

eind april 2013

Rente: 1,08%

eind mei 2013

Rente: 1,29%

Pensioenverplichtingen:

Het totaalbedrag van alle nu en in de toekomst uit te keren pensioenen

Rente: driemaands-gemiddelde van wettelijk voorgeschreven rekenrente

Ontwikkeling rente: daling met 0,05%

eind april 2013

Rente: 2,34%

eind mei 2013

Rente: 2,29%

